

OPU

Oplæring i udlandet for elever
i erhvervsuddannelserne

**Uschi
Smet**

Økologisk
landmand
i Sverige

Side 11

**Katrine
Bansemer og
Mikkeline
Kirsten
Abildgaard**

Bygningssnedkere
i Australien

Side 18

**Karoline
Morild
Christensen**

Gartner
i Island

Side 16

Årets præmie- vindere 2023

**Sara
Jørgensen**

Gartner
i New Zealand

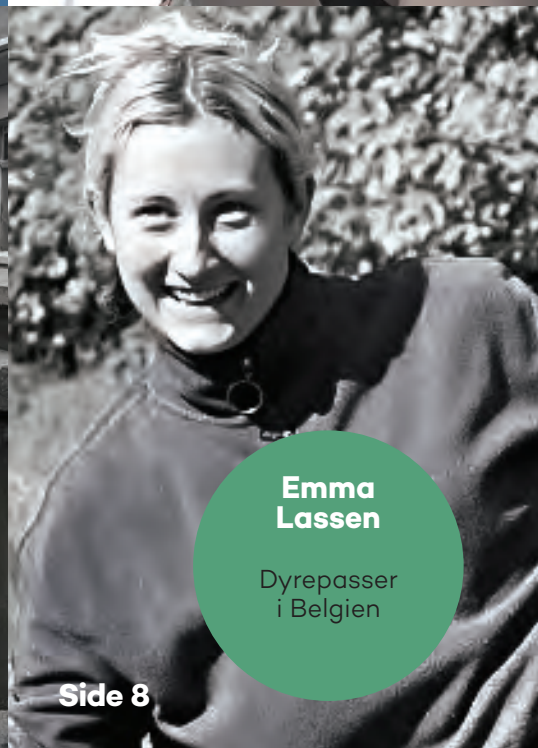
Side 4

**Aksel True Klüver,
Viktor Malle Høyer,
Marie Crone Jensen
og Caroline Karabulut**

Møbelsnedkere
i Kenya

Side 14

**Emma
Lassen**

Dyrepasser
i Belgien

Side 8

Om konkurrencen

For 11. år i træk udskrev Uddannelses- og Forskningsstyrelsen i foråret 2023 en konkurrence blandt elever i erhvervsuddannelserne om gode fortællinger fra virksomhedsophold i udlandet.

Formålet med konkurrencen er ligesom tidligere år at sætte fokus på oplæringsophold i udlandet som led i erhvervsuddannelserne og inspirere flere unge til at rejse ud for at dygtiggøre sig.

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen modtog i 2023 26 gode bidrag fra elever, der har været på ophold i udlandet med økonomisk støtte fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB) gennem OPU-ordningen.

Årets elever kommer fra ti forskellige fag og har været i oplæring i 17 forskellige lande på 4 forskellige kontinenter. Nogle af eleverne er udstationeret i nogle måneder fra deres danske oplæringssted eller har orlov fra deres skoleoplæringscenter – andre vælger at tage et længere ophold eller hele deres praktiske uddannelse i udlandet.

Uanset viser elevernes fortællinger, at et ophold i udlandet er noget, der sætter tydelige spor både fagligt og personligt og tilfører erhvervsuddannelserne en værdifuld dimension. Og for nogle elever giver opholdene erfaringer, der er med til at forme arbejdsliv og videre uddannelse. Uddannelses- og Forskningsstyrelsen takker de mange nuværende og tidligere OPU-elever for, at de vil dele deres oplevelser og erfaringer fra udlandet.

Blandt de mange gode bidrag har Uddannelses- og Forskningsstyrelsen sammen med Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier (DEG) og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) udvalgt tre historier og tre film til præmiering. Historierne kan læses i denne publikation. Filmene kan ses via QR koderne her i publikationen, og desuden findes der link til dem på www.ufm.dk/opu.

Præmierne til konkurrencen er sponsoreret af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag.

En hverdag vendt på hovedet

Af **Sara Jørgensen**, gartner i New Zealand

"Kære Dagbog. Hold da op! Jeg har været i New Zealand i en lille uge, og aldrig før har jeg oplevet så meget på så kort tid. For en uge siden havde jeg tykke trøjer og støvler på, og i dag sidder jeg med shorts og bare tæer på min helt egen terrasse foran mit nye hjem. Jeg har været ude at lære at køre i venstre side af vejen, og i morgen køber jeg en bil. Jeg har åbnet en bankkonto og handlet ind i et supermarked, der ligner noget fra en amerikansk film. Jeg har været på arbejde på min nye læreplads, og jeg er øm i hele min krop. Jeg har mødt nye mennesker fra mange forskellige kulturer, og jeg navigerer rundt i alle disse nye personligheder, det bedste jeg har lært."

Sådan står der skrevet på den første side i den dagbog, jeg skrev under mit udlandsophold i New Zealand. Et ophold og en oplevelse, jeg stadig fordøjer her fem måneder efter, jeg er

tilbage i Danmark. Jeg har samlet erfaringer, jeg ikke kan forestille mig at være foruden i dag. Min horisont er blevet bredere, både fagligt og personligt, og jeg vil her prøve at gengive bare en brøkdel af det, jeg har oplevet.

Struktur og nye rutiner

Min hverdag strukturerede nærmest sig selv. Jeg arbejdede 40 timer om ugen eksklusiv selvbetalt frokostpause og havde en halv time i bil hver vej. Hurtigt fandt jeg ud af, at jeg skulle have nogle gode rutiner ift. indkøb, madlavning og sengetider. Det var simpelthen en nødvendighed, fordi det var så sparsomt med energi efter en endt arbejdsdag. Da jeg efter lidt tid havde vænnet mig til mit nye arbejde, fik jeg også overskud til at gå ture i mit smukke lokalområde og tid til at lære at surfe. I mine weekender tog jeg på små ture rundt på Nordøen.

Synlig forskel på ledelse og medarbejdere

I starten var arbejdet ikke en dans på roser. Det var benhårdt arbejde og ikke megen slinger i valsen. Arbejdskulturen var anderledes end i Danmark med en ledelsesstruktur, hvor der er få personer i toppen, der bærer alt ansvaret, mens resten er hænder og muskler. Mine kollegaer var mestendels midaldrende, ufaglærte mennesker med forskellige kulturelle og sociale baggrunde. Jeg kom til at holde af dem hver og en.

I frokostpausen skiftede jeg mellem at sidde ovenpå i den rene frokoststue sammen med lederne på gartneriet og nedenunder mellem jord og pletter i gamle lænestole sammen med de ansatte. Kontrasterne var til at få øje på.

Tharfield Nursery, hvor jeg var i lære, er opdelt i tre afdelinger: Formeringsteamet, produktionsholdet og forsendelsesteamet. Jeg arbejdede i formeringsteamet, hvor vi lavede alt, der havde med opstart af kulturer at gøre.

”Jeg har været på arbejde på min nye læreplads, og jeg er øm i hele min krop. Jeg har mødt nye mennesker fra mange forskellige kulturer, og jeg navigerer rundt i alle disse nye personligheder, det bedste jeg har lært”.

I de første måneder fra november til februar (sommeren i New Zealand) var der fokus på produktion af blåbærplanter. Vi formerede hovedsageligt ved stiklingeformering af plantemateriale, vi selv høstede i vores moderplantekvarterer hver mandag. Jeg fik hurtigt ind under huden, hvordan man skal klippe for at lave den bedste stikling på kortest tid. Enkelte sorter formerede vi ved vævskulturer, som var et finere arbejde med nøjere overvågning ift. temperatur og vanding efterfølgende.

Et indblik i mange formeringsmetoder

Udover blåbær formerede vi på mange andre, flerårige frugttræer og bærbuske, kendte som ukendte. Stiklingeformering blev brugt ved bl.a. kaffe, citron, vindruer, granatæble, macadamianødder og mange andre. Andre planter formerede vi ved frø. Det var bl.a. papaya, peanuts og fejora. Midt på sommeren havde vi to uger, hvor vi udelukkende producerede jordbærplanter fra lange udløbere, der hang ned fra bånd med moderplanter under loftet i et af væksthuse. Jeg kom igen nem mange måder at formere på mange forskellige planter. Nogle kulturer blev stukket eller sået i en særligt designet jordblanding, mens andre kunne klare sig fint i en standardblanding.

En opgave, jeg blev glad for, var det arbejde, der havde med produktionen af avokadoplanter at gøre. Lige som med alt andet havde vi selv et moderplantekvarter, som vi hentede pødemateriale fra. I

nogle perioder løb vi tør og kørte derfor et lille hold afsted ud til en plantage for at høste mere materiale. Vi skulle med den tidligste færdige ud til en ø, hvor plantagen lå, og jeg har på de ture set nogle af mit livs smukkeste solopgange. Når materialet var høstet, blev det klippet til og fik en anti-svampebehandling og derefter pakket ind i fugtigt avis og lagt på køl. Herefter kunne der podes med det i op til tre dage.

Jeg var heldig at blive oplært til at pøde i den travleste periode. Teknikken var kopulation med V-snit, og jeg endte med at pøde 400-500 avokadoplanter. I ugerne efter pødnings var der et kæmpe arbejde med at fjerne rodsud på de mange tusinde avokadoplaner. Med tiden fik

jeg også lov til at køre traktoren, når der skulle flyttes paller, og lov til at køre den store firmabil med trailer, når der skulle transporteres materialer mellem virksomhedens to ejendomme.

Store oplevelser i et smukt land

Hen over julen holdt jeg to ugers sommerferie, og før jeg rejste hjem, havde jeg yderligere to ugers ferie. Begge ferier brugte jeg på at rejse til Sydøen. Jeg har set noget helt fantastisk natur og oplevet både udfordringer og succeser ved at rejse alene. Jeg holdt nytår med backpackere i landets hovedstad Wellington, jeg har paraglidet i Queenstown, sejlet i kajak i Milford Sound og set en rigtig Mauri-rugbykamp. Jeg har mødt andre unge fra hele verden, der også var på udveksling. Og jeg har kørt rundt i min egen lille bil og taget ansvar for det hele selv. Nogle dage var det uoverskueligt, og andre dage følte jeg mig utroligt stærk og selvstændig.

Glæden ved hårdt arbejde og nye mennesker

Jeg er glad for, at jeg valgte New Zealand. Det er en spændende og sammensat kultur, fordi landet er så relativt nyt. De har en storslået natur og et meget varmt og imødekommende folkefærd. Jeg har mødt nogle mennesker, jeg ikke kommer til glemme igen. Da jeg kom hjem, havde jeg rigtig meget med i rygsækken både

fagligt og personligt. Først og fremmest har jeg lært noget om hårdt arbejde og glæden ved at løse en opgave, selvom den er både lang, hård og til tider kedelig.

Jeg har lært en masse nye planter at kende, og jeg har lært hvordan en produktion i New Zealand fungerer. Jeg har fået venner, jeg hverken deler sprog eller kultur med og mødt mennesker, hvis historie på ingen måde minder om min. Jeg har oplevet mig selv som et selvstændigt menneske og lært meget om både mine styrker og svagheder. Jeg er dybt taknemmelig for det hele.

Fortællingen om en forældreløs en dansk dyrepasser i Belgien

Af Emma Lassen, dyrepasser i Belgien

Forestil dig, at du er en lille harekilling, der sidder i græsset og gemmer dig. Du passer dig selv, dit eneste job er at gemme dig og vente på, at din mor kommer et par gange om dagen med mælk. Du er ikke stor nok til at klare dig selv, og du har heller ikke helt lært at spise græs endnu, så det er vigtigt, at din mor kommer og giver dig den mælk, som indeholder alle de vigtige næringsstoffer, du skal bruge for at overleve. Det er dog et stykke tid, siden hun besøgte dig sidst, og hvad du ikke ved er, at din mor desværre blev kørt over, da hun skulle krydse vejen for at komme til den eng, hun havde gemt dig i.

Nu sidder du her, hjælpeløs. Hvis du er heldig, bliver du snuppet af en rovfugl, inden du sulter ihjel. Eller hvis du er rigtig heldig, bliver du fundet af et menneske, der kender et godt vildtplejecenter. Et vildtplejecenter, der kan opfostre dig og sætte dig tilbage i naturen, når du er stor og selvstændig.

Sådan et vildtplejecenter er jeg i praktik hos.

Ingen vildtplejecentre i Danmark

Mit navn er Emma, jeg er 26 år gammel, og jeg er ved at uddanne mig som dyrepasser. Jeg blev forelsket i arbejdet som vildtplejer, inden jeg vidste, at jeg skulle være dyrepasser, så da jeg begyndte på uddannelsen, var jeg slet ikke i tvivl om, at det var på et vildtplejecenter, jeg skulle oplæres. Da der ikke er organiserede vildtplejecentre i Danmark, måtte jeg søge til udlandet.

Det resulterede i, at jeg nu er her, på Natuurhulpcentrum i Belgien, et af Europas største redningscentre for vilde dyr. Her rehabiliterer,

harekilling og

opfoster og genudsætter vi vilde dyr, der har brug for hjælp. Centret modtager over 10.000 dyr om året, som kommer ind af vidt forskellige årsager. Én fælles årsag for næsten alle de dyr, der bliver indleveret, er dog, at den skade, de er blevet påført på den ene eller anden måde, kan spores tilbage til os mennesker.

Om det er en harekilling, der har mistet sin mor, en fugl, der er fløjet ind i et vindue eller en hjort, der har siddet fast i et hegn. Alle de problemer er opstået, fordi vi mennesker har skabt og bygget en verden, som er rigtig god at leve i som arten homo sapiens, men enormt svær at bære sig i som en hvilken som helst anden art – medmindre man selvfølgelig er en huskat eller en golden retriever.

Dét med de menneskeskabte problemer er en af de vigtigste årsager til, at jeg arbejder med vildtredning. Simpelthen for at hjælpe dyr ud af dårlige og uretfærdige situationer, de ikke burde være havnet i.

Op mod 100 tilskadekomne dyr om dagen

Mit arbejde på centret har mange aspekter. Dagen begynder som regel med, at vi fodrer alle de mindste unger, fordi det er dem, der skal fodres oftest.

Herefter fodrer vi alle de andre dyr og gør alle deres bure rene. Imens vi fodrer og gør burene rene, giver vi også medicin til alle de dyr, der er under behandling. Der er mange dyr, der skal fodres, have rene bure, have medicin og fodres igen. Så inden vi er færdige med det hele, tager vi en velfortjent kaffepause. Her på Natuurhulpcentrum prioriterer vi kaffepauserne meget højt. Det er vigtigt, vi husker at trække vejret, især i den travle højsæson.

Fodringer af ungerne fortsætter hele dagen. De mindste fugleunger skal fodres hver halve time

”Det føles fantastisk, når vi har dyr, der kan genudsættes. Det er i bund og grund dét, der er målet med vores hårde arbejde”.

fra kl. 9 om morgenen til kl. 22 om aftenen. De mindste pattedyr skal fodres hver anden time i samme tidsrum. Indimellem fodringerne tager vi os af nyankomne dyr. Vi modtager syge og tilskadekomne dyr hele tiden. På en travl dag i højsæsonen kan det komme helt op på 100 dyr om dagen.

Når vi modtager et dyr, skal vi først og fremmest se, hvad der er galt. Har de brug for akut behandling? Har de brug for varme, vand, eller er deres tilstand så dårlig og uoprettelig, at de skal aflives?

Når vi har tjekket dyret og givet eventuel medicin, installerer vi det i et bur med vand og mad og planlægger derfra et rehabiliteringsforløb, der forhåbentlig kan få dyret sund og rask og tilbage til naturen.

Eftermiddagen er det tidspunkt, hvor vi for det meste har tid til ekstraordinære ting, og på de rigtig gode dage er en ekstraordinær ting genudsætning.

Mange dyr kommer ind, mange dyr bliver rebehandlet, og heldigvis bliver mange af dyrene også raske igen og genudsat i naturen.

Det føles fantastisk, når vi har dyr, der kan genudsættes. Det er i bund og grund dét, der er målet med vores hårde arbejde. Det er det,

vi alle sammen kæmper for: At se dyrene få en chance for at komme ud i naturen og leve et frit og naturligt liv. Det er en uvurderlig oplevelse at være med til.

Fritid i naturen blandt raske dyr

Når jeg har fri, bruger jeg meget tid i naturen. Jeg bor på et værelse, som centret har stillet til rådighed for mig, og jeg er så heldig, at centret ligger lige op ad Belgiens eneste nationalpark. Jeg går mange ture, hvor jeg observerer og fotograferer naturen og alt dens liv.

Belgien har omtrent lige så lidt natur som Danmark, men dét, der er, er enormt skønt og smukt. Naturen er et pusterum for mig. Det er hér, jeg kan slappe helt af og lade mine batterier op. Det er også vigtigt for mig at komme ud og mærke den intakte natur, den gode og sunde natur med et sundt dyreliv, så det ikke kun er de syge og tilskadekomne dyr, der forbinder mig til den naturlige verden.

Jeg laver også andre ting, når jeg har fri, Belgien har meget mere at byde på, end jeg havde forstillet mig, inden jeg kom hertil. Også mere end bare vafles og pomfritter. Jeg bor ret langt ude på landet, sådan føles det i hvert fald for en københavnere som mig. Så i mine weekender tager jeg ofte toget til nogle af de lidt større byer.

Belgien har en stor festivalkultur, så der er næsten altid en musikfestival, madfestival eller anden form for kulturfestival, man kan besøge. Det er godt nogle gange at komme væk, lave noget helt andet og få tankerne væk. For som det gælder i mange andre jobs, kan det være svært ikke at tage arbejdet med hjem. Især når man bor på sin arbejdsplads.

Det er samtidig altid godt at komme tilbage fra en weekend, for jeg kan faktisk ret godt lide mit arbejde, og jeg vil helst ikke gå for lang tid uden at vide, hvordan dyrene har det. Jeg glæder mig altid til at tage på arbejde og yde min bedste indsats for dyrene – det er trods alt dem, jeg er her for.

Fra Uschi til Uschi – tanker om litteratur, liv og økologisk landbrug

Af **Uschi Smet**, økologisk landmand i Sverige

Oktober 2023

Kære Uschi,

Jeg skriver dette brev til dig, som lige nu er på vej til din læreplads, Mylla Småbruk i Sverige. Det er et økologisk andelslandbrug, drevet af Daniel Larsson, på 1 ha, som har stort fokus på at beskytte og forbedre jorden og at dyrke grøntsager af høj kvalitet til det lokale samfund.

Det er tidligt i april og du kører igennem det svenske landskab, som først stadigvæk ligner det bølgende danske landskab, men så mere og mere bliver som skovene, hvor Ronja røverdatteren lader sit forårsskrig genlyde. Men du ved ikke det sidstnævnte endnu, for selvom Ronja Røverdatter var din yndlingsbog som barn, er detaljerne blevet vage.

Bilen, med dine for tiden stadig rene gummi-støvler, kører dig længere væk fra din fortid og tager dig mod det næste skridt i din fremtid. Du er håbeful. Du ved, hvad du vil. Du ønsker at lære om jorden. Og de bøger, du har med dig, fremviser præcis, hvad du lære vil:

Lærebog 1

Stor håndbog i lægeplanter af Geert Verhelst.

Det er en stor bog, som er vanskelig at læse, fuld af videnskabelige termer i kortfattede sætninger og uforståelige forkortelser. Og alligevel vil du lejlighedsvis åbne den og blive suget ind af en overflod af information om de planter, som du lige har trukket ud som ukrudt blandt rødbederne. Du vil gerne kende alle planterne ved navn, men du ved bare ikke, hvor du skal starte... Og på hvilket sprog: På dit modersmål hollandsk, eller på dansk, sproget du forelskede dig i, eller på det universelle engelsk, eller måske på svensk? Dette sprogproblem vil fortsætte med at fascinere og irritere dig gennem dine måneder i Sverige. Du elsker at lære et nyt sprog, men sprogforvirringen i dit hoved vil nogle gange stige til højder, som får dig til at føle, at du ikke kan udtrykke dig på noget sprog overhovedet.

”Når du lukker bogen, vil du kigge op til den store sø med skovene i horisonten, hvor årets første kantareller findes, og hvor kæmpesten vidner om tiden før dig, før menneskeheden og måske endda før selve tiden”.

Lærebog 2

Svenska för danskar af Ulf Teleman. De første par uger af dit ophold i Sverige vil du forsøge at arbejde dig igennem svensk grammatik, men bogen ender hurtigt tilbage på din bogreol. Men de i begyndelsen svære samtaler på svensk bliver alligevel mere og mere flydende, og på en smuk sommerdag i Stockholm vil du gå ind i en lille boghandel for at købe Ronja Rövardotter og du vil læse den på en uge. Når du lukker bogen, vil du kigge op til den store sø med skovene i horisonten, hvor årets første kantareller findes, og hvor kæmpesten vidner om tiden før dig, før menneskeheden og måske endda før selve tiden. Søen, som du vil svømme i hver dag for at vaske jorden af dig, vil samtidig lade dig komme så tæt på jorden, at du vil føle hendes hjerteslag i dine vener... Du vil pludselig blive ramt af hendes uregerlige skønhed, hendes entydighed. Selvom røde huse og en enkelt badebro er dukket op her og der på dens bredder gennem tiden, selvom luksusyachternes rasende motorer undertiden genlyder højt over hendes overflade, holder hun ud. Hun tager, og hun giver, og hun holder ud. Hun er foranderlig og imødekommende, men hun holder ud. Hun vil give dig trøst og inspiration, og ligesom Ronja kommer hjem til sin skov, så vil du komme hjem til søen.

Lærebog 3

The market gardener af Jean-Martin Fortier. Du vil lære at drive et bæredygtigt - både økologisk og økonomisk - landbrug, som producerer mad til en betalbar og retfærdig pris. Du ønsker at arbejde respektfuldt med naturen og lade mennesker og naturen, sundhed og lykke gå hånd i hånd; en levedygtig og bærekraftig fremtid i møde.

I løbet af din oplæring vil du lære meget af Daniel, og hver dag vil være forskellig. Dine første uger vil du beundre den sidste sne, mens drivhuset vil blive grønnere og vil begynde at dufte af tomatplanter og frisk jord.

Derefter vil drivhusdørene åbnes for at byde foråret velkommen, og de første bede udenfor vil blive plantet. Dagene vil blive længere og varmere, og sommeren og de første leveringer vil gøre deres entré. De frostfølsomme planter vil få deres plads på marken, mens du også vil finde din plads mere og mere.

Din frygt for at være for langsom og for in-effektiv vil lyse op nogle gange, men generelt vil den falme over tiden. En nat i midten af juni vil der komme uventet frost, som vil betyde (næsten) enden for mange planter og begyndelsen på en tørke for vejret. Men de fleste planter vil overleve, og sammen med Daniel vil du nyde gården, som vil blive mere og mere farverig. Du vil drikke kaffe i solen og tale om praktiske bagateller, interessante faglige fakta og innovative ideer inden for landbruget, om drømme for fremtiden og tidligere erfaringer.

Så vil efteråret starte, selvom det faktisk stadig er sommer, og grå skyer vil bringe så meget regn, at jorden hurtigt bliver mættet og mange grøntsager vil blive oversvømmet. Daniel vil blive nødt til at træffe beslutninger, der vil have indflydelse på resten af sæsonen og kommende sæsoner, og det vil igen have indflydelse på hans økonomiske situation og endda hans mentale helbred. På trods af alt, vil han ikke give op, og han vil fortsætte med at holde ud, I vil fortsætte med at holde ud, som et stadigt mere veltilpasset hold.

Men alt dette vil også få dig til at tænke; - på landbrugets sårbarhed under stadigt mere ekstreme vejrforhold, på indvirkningen af et ensomt ansvar på krop og sind, på CSA-gårde, hvor kunderne tager del i fordelene og risici på gården, men hvor mange landmænd i praksis påtager sig de fleste risici alene, og på menneskers og naturens modstandsdygtighed.

Henimod slutningen af dit ophold vil du have lært meget. Og ja, den evige sandhed vil igen vise sig at være sand. Jo mere du ved, jo mere ved du, at du ikke ved noget. Så du vil aldrig kende alle planterne ved navn, og du vil aldrig have en perfekt beherskelse af dansk, svensk eller engelsk. Måske ikke engang af hollandsk. Du vil aldrig vide alt om at drive et bæredygtigt landbrug, men som Sokrates også sagde: Vi kan ikke leve bedre end i en søgen efter at blive bedre.

Så kære Uschi, fortsæt med at føle dig hjemme på jorden, som du vil lære mere og mere at kende gennem nye bøger, nye oplevelser og nye drømme.

Varme hilsner fra mig,
Uschi

Film

Af Aksel True Klüver, Viktor Malle Høyer,
Marie Crone Jensen og Caroline Karabulut,
møbelsnedkere i Kenya

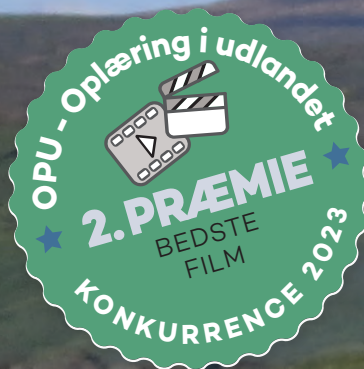
Filmene kan ses på
www.ufm.dk/opu

Se 1. præmiefilmen her:

Film

Af **Karoline Morild Christensen**, gartner i Island

Filmene kan ses på
www.ufm.dk/opu

Se 2. præmiefilmen her:

Film

Af **Mikkeline Kirsten Abildgaard**
og **Katrine Bansemer**,
bygningssnedkere i Australien

Filmene kan ses på
www.ufm.dk/opu

Se 3. præmiefilmen her:

